

**ŞİRKETLER TOPLULUĞU HUKUKUNDA
PAYSAHİPLİĞİ HAKLARINA DAYALI HÂKİMİYET**

—••——••—
İbrahim DoĐuhan UYGUN

YAYIN NO: 502

**ŞİRKETLER TOPLULUĞU HUKUKUNDA
PAYSAHİPLİĞİ HAKLARINA DAYALI HÂKİMİYET**
İbrahim DoĐuhan UYGUN

ISBN 978-605-152-245-6

1. BASKI - İSTANBUL, MAYIS 2015

© **ON İKİ LEVHA YAYINCILIK A. Ő.**

Adres Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sokak No: 6A ŐiŐli / İSTANBUL

Telefon (212) 343 09 02

Faks (212) 224 40 06

Web www.onikilevha.com.tr

E-Posta bilgi@onikilevha.com.tr

f facebook.com/onikilevha

ŧ twitter.com/onikilevha

Baskı/Cilt ASSUM Basım ve Mücellit - Murat Yalçınkaya
DavutpaŐa Cad. Güven Sanayi Sitesi B Blok 313-314-315
Zeytinburnu / İstanbul
Tel: (212) 613 00 01
Sertifika No: 30847

İbrahim Dođuhan UYGUN

**ŞİRKETLER TOPLULUĞU
HUKUKUNDA
PAYSAHİPLİĞİ HAKLARINA
DAYALI HÂKİMİYET**

Av. İbrahim Dođuhan Uygun

1989 yılında Ankara Çankaya'da doğdu. 2011 yılında Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Avukatlık stajını tamamlayarak 2012'de İstanbul Barosu'na kaydoldu. Yüksek lisans çalışmalarını İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde tamamladı. Halen İstanbul'da bir ortak avukatlık bürosunda çalışmaktadır.

*Canım Annem Ayşe Uygun ve Sevgili Babam
Prof. Tbp. Kd. Alb. Ahmet Uygun'a*

Önsöz

“Şirketler Topluluğu Hukukunda Paysahipleri Haklarına Dayalı Hâkimiyet” adlı bu çalışma, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hukuk Yüksek Lisans Programı (Ekonomi Hukuku) çerçevesinde yüksek lisans tezi olarak hazırlanmış ve 25 Şubat 2015 tarihinde Prof. Dr. Veliye Yanlı, Doç. Dr. Gül Okutan Nilsson ve Yrd. Doç. Dr. Özgür Öztürk’den oluşan jüri önünde savunularak, oybirliği ile başarılı bulunmuştur. Çalışmanın, özellikle şirketler topluluğu hukukun temel kavramları ile paysahipliği haklarına dayalı hâkimiyet tesisi konularındaki açıklama, tartışma ve uygulamaya katkıda bulunmasını ümit ediyorum.

Bu vesileyle öncelikle, tezin oluşum sürecinde danışmanım olarak değerli görüş ve eleştirileri ile tarafımı yönlendiren, bunun da ötesinde izin günlerinde dahi her türlü sorum ve sorunumla ilgilenen Doç. Dr. Gül Okutan Nilsson’a şükranlarımı sunarak, öğrencisi olmaktan onur duyduğumu belirtmek isterim.

Çalışmanın başından sonuna kadar her aşamasında şirketler topluluğu hukukuna dair görüşlerini benimle paylaşarak daimi ilgisi, desteği ve sabrını benden esirgemeyen müstakbel eşim Av. Ecem Süsoy (Uygun)’a teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmanın kitaplaştırılarak yayımlanması aşamasında emekleri dolayısıyla Erol Öz ve tüm XII Levha Yayıncılık çalışanlarına da teşekkür etmek isterim.

Eser, üzerimde en büyük emeğe sahip olan ve beni küçüklüğümden beri ısrarla hukukçu olmaya teşvik eden değerli annem ve babama ithaf olunmuştur.

Bomonti, 3 Nisan 2015

İbrahim Dođuhan Uygun

İçindekiler

Önsöz	VII
İçindekiler	IX
Kısaltmalar Cetveli	XIII
Giriş	1

Birinci Kısım

I. Şirketler Topluluğu Hukukunun Temel Kavramları	5
A. Genel Olarak	5
B. Hâkim Şirket ve Bağlı Şirket Arasındaki İlişki	9
1. Hâkim Şirket ve Bağlı Şirket Kavramları	9
2. Hâkimiyet ve Kontrol Kavramları	11
3. Hâkimiyet Türleri	14
a. Doğrudan - Dolaylı Hâkimiyet	15
b. Tam - Kısmi Hâkimiyet	16
c. Tek Başına - Birlikte Hâkimiyet	17
C. Teşebbüs İstisnası	18
D. Hâkim Şirketin veya Teşebbüsün Yurtdışında Bulunması	21
E. Şirketler Topluluğu Hukukunun Benzer Müesseseler ile Karşılaştırılması	23
1. Şirketler Topluluğu - Holding	23
2. Şirketler Topluluğu - Konzern	25

İkinci Kısım

- I. Hâkimiyet ve Kontrol Kavramlarına Farklı Disiplinler Arası Bakış..29
  - A. Avrupa Şirketler Hukuku Yönergelerinde Kontrol Kavramı 29
  - B. Banka Hukukunda Kontrol Kavramı 33
  - C. Muhasebe Standartları ve Konsolidasyon Alanlarında Kontrol Kavramı.....37
  - D. Rekabet Hukukunda Kontrol Kavramı.....42
  - E. Sermaye Piyasası Hukukunda Kontrol Kavramı 46

Üçüncü Kısım

- I. Paysahipliği Haklarına Dayalı Olarak Hâkimiyetin Elde Edilmesine Olanak Sağlayan Hukuki Araçların (Mekanizmaların) İncelenmesi 49
  - A. Genel Olarak 49
  - B. Oy Haklarının Çoğunluğunun Tespiti 51
    1. Oy Haklarının Çoğunluğu Kavramı ve Şirketler Topluluğu Hukukundaki Yeri.....51
    2. İmtiyazlı Paylar Vasıtasıyla Oy Haklarının Çoğunluğuna Sahip Olma 55
    3. Pay ve Oy Oranlarının Hesaplanması 59
      - a. İştirak eden şirketin sahip olduğu kullanılabilir oyların hesaplanması 62
        - aa. TTK m. 198 uyarınca oy haklarının donması 63
        - bb. TTK m. 201 uyarınca oy haklarının donması 64
        - cc. TTK m. 427(2) uyarınca rehin hakkı durumu 65
        - dd. TTK m. 432(2) uyarınca intifa hakkı durumu 66
        - ee. TTK m. 434(2) uyarınca oy haklarının sınırlandırılması.....67
        - ff. TTK m. 435 uyarınca oy hakkının doğmaması 68
        - gg. TTK m. 436 uyarınca oydan yoksunluk 68
        - hh. Temsilci aracılığıyla oy kullanılması durumu 70
      - b. İştirak eden şirketin mülkiyetinde olmayıp ona atfedilen oylar 71

---

c. İştirak edilen bağılı şirkette bulunan oyların hesaplanması.....	73
4. Oy Dağılımında Özel Durumlar	74
a. Oy dağılımının pahasahipleri arasında eşit olması durumu.....	74
b. Önleyici azınlık oluşturma ve veto hakları durumları	75
C. Yönetime Katılma (Yönetim Kuruluna Aday Gösterme) Yoluyla Hâkimiyet.....	76
1. Genel Olarak Yönetime Katılma Yoluyla Hâkimiyet.....	76
2. Belirli Grupların Yönetim Kurulunda Temsil Edilmesi Yoluyla Hâkimiyet.....	78
3. Birikimli Oy Sistemi Yoluyla Yönetime Katılma.....	83
D. Oy Sözleşmesine Dayalı Hâkimiyet - TTK m. 195(1-a/3)	86
E. Karinesel Hâkimiyet Durumları - TTK m. 195(2)	91
1. Payların Çoğunluğuna Sahip Olma.....	92
2. Şirketi Yönetebilecek Kararları Alabilecek Miktarda Paylara Sahip Bulunma	93
F. Dolaylı Yoldan Pahasahipliği Haklarına Dayalı Hâkimiyet.....	94
Sonuç.....	101
Kaynakça.....	105
Elektronik Ağ Adresleri	117
Mahkeme Kararları Dizini.....	119

